

La cara pobra balear

El darrer estudi del Centre de Recerca Econòmica mostra un panorama socio-econòmic balear preocupant.

Prop de 170.000 persones que viuen a les Balears són pobres. És a dir, tenen ingressos per sota del 60% de la mitjana. Encara pitjor: el nombre de pobres creix a gran velocitat i amb molta intensitat. Només en un any, entre 2005 i 2006, unes 20.000 persones han ingressat en aquest club tan trist. Són dades del CRE (Centre de Recerca Econòmica, de la Caixa de Balears Sa Nostra i la Universitat de la Illes Balears), que avalua cíclicament l'economia il·lenca, tant la macroeconòmica com la, diguem-ne, més social, com és el cas d'aquest informe que presentà la setmana passada a Palma.

Pobresa en augment. Aquesta dada estadística tan freda aportada pel CRE pot ser matisada si es compara amb la mitjana estatal de pobresa,

que és del 20%. Per tant, una lectura apressada podria fer concloure que a les Illes Balears es viu millor. I és cert. L'arxipèlag continua essent focus d'atracció per a la immigració, que encara va creixent, a base sobretot d'estrangers. Pel que fa a això, la setmana passada es van saber les dades de l'anuari econòmic de La Caixa, que palesa que entre 2001 i 2006 la població balear va créixer de gairebé un 14%, sobretot a causa de la immigració estrangera, que hi ha aportat 10,7 punts dels 14 d'increment, mentre que els restants corresponen a la immigració espanyola. No hi ha dubte que, a les Balears, s'hi ha creat molta ocupació i, per tant, s'ha importat mà d'obra. El problema, com apunta el CRE, és que els sous per a professions poc o gens qualificades —que són les que ocupa

majoritàriament la immigració— són tan baixos que condemnen aquests treballadors a la pobresa estadística, és a dir, que guanyen menys del 60% de la mitjana. Amb això, els índexs referits augmenten a gran velocitat. D'aquí ve la xifra esmentada: en un any 20.000 balears han entrat en la consideració de pobres.

Una altra cosa és la situació d'exclusió social, que és molt menor, per bé que també creix. Mirant-ne l'extrem, és a dir, la gent que no té ni tan sols una llar, encara és numèricament poc important: no arriba a un miler de persones. Però hi ha veus que alerten del perill d'una sobtada explosió del nombre d'aquesta gent que no té res. Ho expressava —en unes declaracions a *El Mundo - El Día de Baleares*, que contextualitzava la informació del CRE—

Alguns molt rics i molts molt pobres

A banda de l'estudi del CRE, se saben dades objectives sobre els ingressos dels ciutadans de les Illes a partir de les declaracions de renda. Certament hi pot haver frau. I és segur que n'hi ha. Però ni de bon tros tots els assalariats poden amagar ingressos a la hisenda pública. La immensa majoria no poden. Per tant, les dades de l'Agència Tributària són un indicador fiable de la radiografia socio-econòmica balear. Les últimes dades fetes públiques són referides a les declaracions de 2005, presentades el 2006. Doncs bé, el 22% dels declarants asseguraren percebre menys de 6.000 euros bruts l'any, el 30% entre 6.000 i 12.000, el 26% entre 12.000 i 21.000, i el 22% restant més de 21.000.

El suposat paradís balear és un miratge. El 52% dels declarants guanyen legalment menys de 12.000 euros anuals. El 78% no arriben a 21.000. Val a dir que són euros bruts i, per tant, caldria descomptar-hi els impostos. Aleshores, si ho dividim entre els dotze mesos de l'any, resulta que molts milers de balears, tot i no ser pobres, no cobren més de 800 o 900 euros cada mes. Pertànyer al club dels milionaris és un somni per a molta gent de les Illes.

Les dades de l'Agència Tributària il·lenca perfilen una societat tremendament injusta. En el 22% que guanya més de 21.000 s'hi encabeixen tant els professionals i assalariats de classe mitjana com els molt rics, enormement rics, que han fet fortuna tant amb el turisme com amb el gran negoci del maó. Grans fortunes que estadísticament poden inflar la riquesa balear, que s'esvaeix quan descendim al detall. La majoria dels il·lencs té un ingressos clarament molt magres. El pitjor de tot és que es va creant una societat dual: alguns molt rics per una banda i molts molt pobres per una altra. Pobres, si més no estadísticament: els qui guanyen menys del 60% del sou mitjà, que és de 1.700 euros bruts al mes. Entremig, una classe mitjana que cada vegada cobra més poc, en una terra on els costos de viure creixen moltíssim, és a dir que es va empobrint i endeutant. Quasi el 70% dels balears declaren tenir moltes dificultats per a arribar a final de mes i, a més, les famílies il·lenques són de les més endeutades de tot l'estat espanyol.

Gaspar Aguiló, responsable d'Es Refugi, un alberg per a exclosos socials: "Ho tenim ple, no donam l'abast. La situació és dolenta i empitjorarà. Els sous que es paguen no estan en relació amb el nivell de vida. Ja no es tracta de milionaris sinó de molta gent amb un sou que no arriba a aquests 1000 euros i que, amb hipoteques o més deutes, senzillament no poden fer front al cost creixent de la vida."

No cal negligir l'opinió d'Aguiló. El CRE ha detectat que el 9% de les llars balears té menys del 50% d'ingressos de la mitjana il·lenca. Un punt per sobre de la mitjana estatal. A més, unes 20.000 persones tenen sous que són massa baixos, d'uns 600 euros i escaig, cosa que els situa en un risc permanent. Una mena de ball sobre la corda fluixa.

Al mateix temps que es feien públiques les dades del CRE, també la Xarxa d'Inclusió Social presentava els seus, per mitjà d'EFE i recollits per la premsa local. Segons aquesta organització, el 20,9% dels balears —és a dir, més de 200.000 persones— viuen en un estat de "pobresa moderada", dels quals una gran majoria són dones. Per un altre costat, la Xarxa també alerta de l'existència d'un 13% d'il·lencs —130.000, aproximadament— que, tot i tenir feina, es troba en risc seriós de caure en la pobresa.

Aquest perfil socio-econòmic mostra una realitat preocupant. Això pot desembocar en una situació, si més no, de complicacions socials, sobretot perquè es produeixen en una terra on, durant els últims anys, l'administració no ha excel·lit per l'aposta pels serveis

socials. Fins ara, el discurs polític conservador era que les Illes creaven riquesa perquè creaven molta d'ocupació, tal com sempre deia l'ex-president Jaume Matas. Cert. Però també, com alertaven els sindicats, era a costa de feina molt mal pagada. I això mena a demanar-se si el gran paradís econòmic balear d'aquests darrers anys, de fet més d'un decenni, s'ha construït, no pas a partir de la competitivitat empresarial, sinó sobre el pagament d'uns sous molt baixos. Sigui com sigui, els resultats del model econòmic balear, basat sobretot en el turisme i, especialment aquest darrer decenni, en la construcció, comencen a mostrar els seriosos inconvenients que posen de manifest aquests informes.

Miquel Payeras